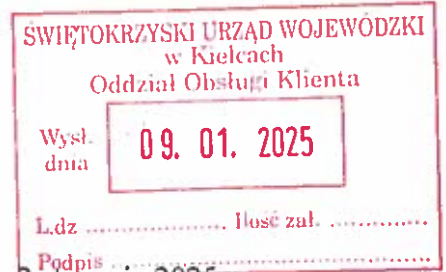

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

PSZ.V.431.35.2024

Kielce, dnia 2 stycznia 2025 r.

**Pani
Ewa Grzyb
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Oksie**

Zalecenia pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolny Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przeprowadził kontrolę kompleksową w dniach 5-7 listopada 2024 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oksie.

Przedmiotem kontroli była: struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry, ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2024 r. poz. 224 ze zm.).

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym przez Panią Kierownik.

Działalność kontrolowanej jednostki została **oceniona pozytywnie z uchybieniami**, przy czym w zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla wykonywanych zadań.

W toku kontroli ustalono, że:

pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, a także usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdowały się dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Statut GOPS zawiera nieaktualne przepisy dotyczące zadań Ośrodka z zakresu pomocy społecznej. Regulamin Organizacyjny GOPS zawiera stanowisko podinspektora ds. świadczeń wychowawczych – realizatorem wypłaty ww. zadania jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych od 1 stycznia 2022 r. dla nowo składanych wniosków, a od 1 czerwca 2022 r. dla obsługi wszystkich świadczeń. Co prawda gmina prowadzi postępowanie w sprawie koordynacji zabezpieczeń

systemów społecznych i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, lecz gmina nie zatrudnia inspektora ds. świadczenia wychowawczego. Zarządzenie Nr 1/09/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksiu z dnia 07.09.2020 r. w sprawie określenia zasad przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w zakresie realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” dotyczy nieobowiązującego programu rządowego na lata 2019-2023.

Stwierdzono, że warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność – w razie potrzeby przeprowadzenia z klientem rozmowy indywidualnej pracownicy, socjalni korzystają z dodatkowego pomieszczenia.

Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończył specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych na pełny etat i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 502 mieszkańców.

Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest przekazywana odrębnym pismem.

W styczniu 2024 r., w związku ze zmianą przepisów dotyczących podwyższenia kwoty zasiłku stałego, wydano decyzje zmieniające wysokość świadczeń, natomiast nie przeprowadzono wywiadów środowiskowych. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. Jedną z danych, która uległa zmianie w wywiadzie środowiskowym jest wysokość kryterium dochodowego.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej (z wyjątkiem art. 39 w decyzjach przyznających posiłek w szkole – powinien być art. 48b ust. 2 i 3), kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Ponadto, w zależności od formy pomocy, przytoczono odpowiednie uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych, Uchwałę Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028. Stwierdzono natomiast nieaktualny publikator

k.p.a. Ponadto w kilku przypadkach różnych form świadczeń pod decyzją widnieje podpis pracownika upoważnionego do podpisywania decyzji administracyjnych, ale w podstawie prawnej nie zmieniono upoważnienia.

W decyzjach administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe oraz usługi opiekuńcze w podstawie prawnej nie powoływano się na art. 108 k.p.a. pomimo że w postanowieniu i uzasadnieniu informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu” brak zapisu, że świadczenie pieniężne ma formę zasiłku celowego. Ponadto w części decyzji przyznano świadczenie określając kwotę miesięczną, a okres na jaki przyznano pomoc wskazano kilka miesięcy. Taki zapis jest nieprawidłowy, ponieważ zasiłek celowy stanowi świadczenie jednorazowe.

W postanowieniu decyzji administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe nie wskazano celu, na jaki przyznano pomoc.

W postanowieniu decyzji na usługi opiekuńcze określono okres, na jaki przyznane zostało wsparcie, liczbę dni i godzin dziennie, kto jest realizatorem usług, pełny koszt 1 godziny, procentową odpłatność za 1 godzinę – w usługach sąsiedzkich w uzasadnieniu, termin i sposób uiszczenia odpłatności – w usługach sąsiedzkich w uzasadnieniu. W decyzjach przyznających zwykle usługi opiekuńcze brak zakresu usług, informacja ta widnieje w decyzjach na usługi sąsiedzkie. Ponadto stwierdzono, że w 2 przypadkach wpisano niewłaściwą kwotę pełnego kosztu jednej godziny usług.

W postanowieniu i uzasadnieniu decyzji na usługi opiekuńcze wpisano niepełną nazwę programu rządowego mającego na celu dofinansowanie zadania własnego gminy, jest: „Program 75+ - usługi opiekuńcze”, winno być program „Opieka 75+”.

W uzasadnieniu decyzji na zasiłki celowe przytoczono art. 40, 41, 53a i 91 ustawy o pomocy społecznej, które nie mają związku z przyznanym świadczeniem.

W pouczeniu wszystkich skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a.).

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny ustalił, że OPS nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. Statut GOPS zawiera nieaktualne przepisy dotyczące zadań Ośrodka z zakresu pomocy społecznej.
2. Regulamin Organizacyjny GOPS zawiera nieistniejące stanowisko podinspektora ds. świadczeń wychowawczych.
3. Zarządzenie Nr 1/09/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksie z dnia 07.09.2020 r. w sprawie określenia zasad przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w zakresie realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” dotyczy nieobowiązującego programu rządowego na lata 2019-2023.
4. W styczniu 2024 r., w związku ze zmianą przepisów dotyczących podwyższenia kwoty zasiłku stałego, wydano decyzje zmieniające wysokość świadczeń, natomiast nie przeprowadzono wywiadów środowiskowych.
5. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających posiłek w szkole, stwierdzono nieaktualny publikator k.p.a.
6. W kilku przypadkach różnych form świadczeń pod decyzją widnieje podpis pracownika upoważnionego do podpisywania decyzji administracyjnych, ale w podstawie prawnej nie zmieniono upoważnienia.
7. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe oraz usługi opiekuńcze w podstawie prawnej nie powoływano się na art. 108 k.p.a. pomimo że w postanowieniu i uzasadnieniu informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.
8. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu” brak zapisu, że świadczenie pieniężne ma formę zasiłku celowego. Ponadto w części decyzji przyznano świadczenie określając kwotę miesięczną, a okres na jaki przyznano pomoc wskazano kilka miesięcy.
9. W postanowieniu decyzji administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe nie wskazano celu, na jaki przyznano pomoc.
10. W decyzjach przyznających zwykle usługi opiekuńcze brak zakresu usług.
11. W 2 decyzjach przyznających zwykle usługi opiekuńcze wpisano niewłaściwą kwotę pełnego kosztu jednej godziny usług.
12. W postanowieniu i uzasadnieniu decyzji na usługi opiekuńcze wpisano niepełną nazwę programu rządowego mającego na celu dofinansowanie zadania własnego gminy.

13. W uzasadnieniu decyzji na zasiłki celowe przytoczono art. 40, 41, 53a i 91 ustawy o pomocy społecznej, które nie mają związku z przyznanym świadczeniem.
14. OPS nie wykorzystuje w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

Działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydaje się następujące zalecenia:

 1. Uaktualnić Statut ośrodka.
 2. Uaktualnić Regulamin Organizacyjny GOPS.
 3. Uaktualnić Zarządzenie Nr 1/09/2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksie z dnia 07.09.2020 r. w sprawie określenia zasad przyznawania i ustalania wysokości świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w zakresie realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.
 4. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizację wywiadu.
 5. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających posiłek w szkole, uaktualniać publikator k.p.a.
 6. Każdorazowo w podstawie prawnej decyzji zmieniać upoważnienie osoby uprawnionej do podpisywania decyzji.
 7. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe oraz usługi opiekuńcze w podstawie prawnej powoływać się na art. 108 k.p.a.
 8. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu” wpisywać, że świadczenie pieniężne ma formę zasiłku celowego oraz określać, że ma ono charakter jednorazowy.
 9. W postanowieniu decyzji administracyjnych przyznających specjalne zasiłki celowe wskazywać cel, na jaki przyznano pomoc.
 10. W decyzjach przyznających zwykle usługi opiekuńcze wpisywać zakresu usług.
 11. W decyzjach przyznających zwykle usługi opiekuńcze wpisywać dokładne kwoty pełnego kosztu jednej godziny usług.
 12. W postanowieniu i uzasadnieniu decyzji na usługi opiekuńcze wpisywać pełną nazwę programu rządowego mającego na celu dofinansowanie zadania własnego gminy.
 13. W uzasadnieniu decyzji na zasiłki celowe przytaczać adekwatne artykuły ustawy o pomocy społecznej, które mają związek z przyznanym świadczeniem.
 14. W pełni wykorzystywać kontrakt socjalny jako narzędzie pracy specjalnej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kierownik jednostki kontrolowanej może w terminie 7 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń kierownik jednostki powinien powiadomić Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia ŚUW w Kielcach o sposobie wykonania zaleceń w terminie 30 dni od ich otrzymania.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
Józef Bryk

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Renata Persona
Renata Persona

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

tel. 41 342 18 00
www.kielce.uw.gov.pl
bok09@kielce.uw.gov.pl